

לונדון, ו' תשרי תרצ"ו 3.10.36

לרובן היקר -

נשח לי למנוע חכמת אצרי הרב שהרגשתי בקריאת כמה פיסקות
במאמרך המסכם של הקונגרס בגליון האחרון (7-46) של הפת"צ. איני
מתכוון לביקורת זאת ה כותח על מסקנות הקונגרס, שאדירותן נוספת לגברי
על סיעתנו. אחד הביקורות כותח המוסרי של חנועתנו היה תמיד חופש
הביקורת החברית בחנועתנו. ולא הייתי מעלה על לבי שיש להגביל חופש
זה באיזו צנזורה פוליטית או רעיונית, אפילו ביחס לעורך של העתון
הרשמי של המפלגה, אשר הציבור זכאי לקבל את דעתו כדעת המפלגה.
אולם וודאי תסכים אתי לחופש זה מותנה בטטירה על סיגיוסם של אחריות
פוליטית וסגנון הוגן בכל המקרים. לצערי עלי להעריך כתחומים אלה,
המרבנים לדעתי מאליהם, לא נשתטרו במאמרך. אחת מהקייף באופן אישי
אחד מהברי ההנהלה החדשה שנבחר על ידינו לא על מה שעשה לאחר בחירתו,
אלא על עברו. מובטחני שתבין כאלו שלא לכבודו האישי של הרב פישמן
אני נרד. לי כוודאי אין כל סיבה לכך, לאחר הזכות המיוחדת שהיתה
לי להיות נתקף על ידי פישמן באופן אישי מיד לאחר הקונגרס הי"ח,
כשנבחרתי אני להנהלה. אולם פישמן יכול היה אז לטעון שאני לא
נבחרתי על ידי סיעתו - בשעה שהרב פישמן נבחר הפעם - אם טוב הדבר
ואם לא היא תאלה אחרת, ובנידון זה אין אני מסכים לדעתך - על ידינו.
חנועתנו כולה - מלבד המוסר הצעיר - רצתה בקואליציה עם המשרתי
ועתה בקונגרס -ה מאמצים רבים למען הביא לידי כך. אנו מתפארים -
ולמעשים בצדק - שסגנון וויכוחנו עם מתנגדינו כונה מסגנון הוויכוח
של "דואר היום" וה"בוסתנאי". ואני כואל אם העורך של עתון המפלגה
במאמר ראשי מסכם, כוודאי יתקבל על ידי הציבור שלנו ולא שלנו כהבעה
רשמית ואחרית כל דעת המפלגה, צריך לאחד קונגרס זה לפתוח -ולמס
במלכת-איתי בסגנון זה של "כוח ריאקציוני אחד המקול כשנים שתבעה
לעצמה מפלגה זו", או "הרב פישמן - רפרזנטנט השחור ביותר של המזרחי"
וכו' - האכנס אלה הם היהטים שאני רוצה להקים בהנהלה ובהסדרות
הציוניות לאחר קונגרס לוצרן, והאכנס זהו הסגנון שאנו רוצים כיוסיף
לשמש בחנועה הציונית? האפשר לשקך את דרכי הפולמוס כל הרוויזיוניסטים -

[21-20]

ובנסיטה אחת לכתוב בסגנון כזה בעתוננו?

אם אני מציין לשבט את הפיסקות המנוסחות אין בכוונתי להגיד
שכאילו אני מסכים לשאר דבריו. לגופם כל הדברים אני חולק על כמה
מהנחותיו, וביחוד לרושם שעלול להיווצר מטאמרף שאנו הננו מפלגה
וויצטניסטית הרואה את מרכז הקונגרס וההסתדרות הציונית בנשיאות.
אולם אני מפריד בכוונה בין קביעת עמדות מצדך שיש לחלוק עליהן
אבל שבלי ספק אפשר להביען גם כשאינן מקובלות בתוכנו, ובין דרכי
פולמוס וסגנון שלדעתי הם אסורים בסיכוש בכל תנאי. בסגנון זה יש
לראות לדעתי סילוף דמותה המוסרית של תנועתנו והכחלת הנסיון הרביני
והקטת התנועתנו כולה - אוני בטוח שגם אתה בתוכה - רוצה לעשות
למען הקן את המצב הפנימי בציונות ולכען עקור מן השורש את הפולמוס